

شرق

روزنامه

یکشنبه ۲۴ بهمن ۱۴۰۰ • ۱۱ رجب ۱۴۴۳ • ۱۳ فوریه ۲۰۲۲
سال نوزدهم • شماره ۴۲۲۰ • ۱۲ صفحه

اذان ظهر تهران ۱۲:۱۸ • اذان مغرب ۱۸:۰۲
اذان صبح فردا ۵:۲۸ • طلوع آفتاب ۶:۵۳

fardashargh@gmail.com

روزنامه‌فروا

نگهبانان تالاب هور العظیم برای جمع‌آوری دامگاه‌های زنده‌گیری غیرمجاز پرندگان آبرزی مهاجر تلاش می‌کنند/ عکس: علی معرف، ایرنا

پرده نفرای

«جاده خاکی» در سینمای ایران

کیسو فغفوری

مشترک دارند، «حسن معجونی»! که هم توانایی این بازیگر را نشان می‌دهد – در یکی با بازی درونی و سکوت و دیگری پر از جوش‌وخروش – و هم درهم‌تیدگی سینمای ایران را.

رویارویی با تنهایی بی‌کران

«جاده خاکی» روایت یک خانواده و تصمیمی است که زندگی‌شان را تغییر می‌دهد. یک خانواده چهارنفره سوار یک ماشین شاسی‌بلند در حال عبور از جاده‌های زیبا و کوهستانی کشورمان هستند، برادر بزرگ‌تر (بهرام ارک- مستندساز) پشت فرمان است و پدر (حسن معجونی) با پای شکسته آن پشت به برادر کوچک (رایان سرلک) در حال گفت‌وگو. مادر (پانته‌آ پناهی‌ها) جلو نشسته و تمام سعی خود را می‌کند که فضا را شاد نگه دارد، گاهی با خواندن آهنگ، گاهی با شوخی و... اما فضا سردی خاصی دارد. انگار قرار نیست مسافران این

ماشین شاسی‌بلند که بعداً معلوم می‌شود قرضی است به گردش و تفریح آمده باشند. کم‌کم نشانه‌ها پیدا می‌شود، مادر تصور می‌کند یکی تعقیب‌شان می‌کند. مشخص می‌شود سمت دریاچه ارومیه هستند، همان جا که قبلاً پدر آب‌بازی می‌کرده و بعدتر بچه‌ها باید خاک‌بازی کنند. هر چند وقت یک‌دفعه با خروشیدن و لحظه‌های عصبی برادر بزرگ‌تر اوقات تلخی پیش می‌آید. به نظر می‌رسد پدر آدم بی‌خیالی است و مادر نگران. قول داده که گریه نکند. مسیر این سفر و رابطه این خانواده پر است از مشاجرات، لحظه‌های طنز، صحبت

تغییرات و دسته‌بندی‌ها در سینمای ایران بعد از خرداد ۸۸ شکل دیگری به خود گرفت. درست است که ما آن‌قدر کم‌حافظه هستیم که یادمان می‌رود چه فیلم‌هایی بیرون ماندند و چه فیلم‌هایی در این دوره حضور داشتند. درست است یادمان می‌رود، رضا میرکریمی «همیشه محبوب» از «سیمرغ آخر و جشنواره‌ای که دیگر نیست...» می‌نویسد. اما شاید یک موضوع را فراموش نکنیم و آن هم حضور نسل جدید فیلم‌سازی است که بعد از انقلاب متولد شده‌اند و اینجا باید‌ه‌اند. در ۴۰سالگی جشنواره فیلم فجر، قرار بود جوانان دیده شوند. در روزهای آینده، خیلی زود درمی‌یابیم این یک جاده خاکی در سینمای ایران است یا مسیری که قرار است سینما در آن پیش برود.

دوپدر، دوپسر

سینمای ایران به حضور جوانان خوشامد گفته است و شاید برای همین فرزندان سینماگران شناخته‌شده، امسال بیشتر به چشم آمدند. فرزندان‌ی که با توجه به جایگاه پدرشان در سینمای ایران و جهان در حال معرفی خود هستند. البته باید منصف بود و تلاششان را برای استقلال از پدرشان به رسمیت شناخت. زمانی‌که می‌بینیم یوسف حاتم‌کیا «شب طلایی» را ساخته و تلاش کرده تا مثل آثار پدر جلوه‌گر سیاست‌های بالادستی در سینما نباشد،

می‌توان امیدوار بود که یک فیلم‌ساز اجتماعی وارد عرصه شده است، البته اگر بخواهد و بتواند در این مسیر پیش برود یا هنگامی که «جاده خاکی» پناه پناهی را که در فضای مجازی بارگذاری شده، می‌بینیم، درمی‌یابیم چقدر خوب است که یک پسر نخواسته زیر سایه پدر باشد و راهی دیگر را در پیش گرفته است. هرچند یادمان می‌اندازد دلمان برای ساخته‌های تأثیرگذار «جعفر پناهی» مثل «دایره»، «طلای سرخ»، «آفساید» و... تنگ شده و چقدر جای این کارگردان در ساختار سینمای ایران خالی است. چه حسن تصادفی، که هر دو این فیلم‌ها یک بازیگر

شرق: محمدرحیم اخوت، داستان‌نویس و منتقد، روز شنبه بیست‌وسوم بهمن در ۷۶سالگی درگذشت. اخوت در دهم آذرماه در اصفهان متولد شده بود و مثل برخی دیگر از نویسندگان هم‌دوره‌اش، اولین نوشته‌هایش را در دهه ۴۰ در مجله «فردوسی» به چاپ رسانده بود. اخوت گرچه از اعضای «جنگ اصفهان» نبود، اما با برخی چهره‌های جنگ اصفهان ارتباط و دوستی داشت. او در سال‌های جوانی‌اش در عرصه‌های مختلفی طبع‌آزمایی کرد، اما نویسندگی کاری بود که به قول خودش خیلی زود سراش رفته بود. او در گفت‌وگویی درباره اینکه از چه دوره‌ای سراغ نوشتن داستان رفت، گفته بود مثل همه آدم‌های دنیا از کودکی. او درباره کتاب‌هایی که در دوره کودکی‌اش تأثیر زیادی بر او گذاشته بودند نیز گفته بود: «در خانواده مذهبی و متعصب ما، خواندن کتاب‌های غیردرسی و غیرمذهبی جرم بود. مجله هم، با آن عکس‌های آن‌چنانی، به سه طریق اولی، اولین کتابی که مرا دگرگون کرد و از راه به در کرد، فکر می‌کنم من بی‌گناهم بود. گویا از نویسنده‌ای به نام حافظی. کتاب پر، نوشته ماتسن، به ترجمه میمنت دانا به قول شما کتاب محبوب کودکی‌ام بود. نوشته‌های میشل ژواگو و میکی اسپیلن و جواد فاضل و الکساندر دوما و... را می‌بلعیدم. هم‌اش دور از چشم خانواده محترم.

محمدرحیم اخوت درگذشت

تکیه‌گاه نویسندگان اصفهان

بیست هزار فرسنگ زیر دریا و یک ایرانی در قطب شمال و رایینسون کروزونه و تام‌سایر و هاگلبری‌فین پاک هوایی‌ام می‌کرد. فیلم‌های تازران و زیمبو هم البته هم‌چنین. کار به جایی رسید که با دو نفر از بچه‌های هم‌سال راه افتادیم برویم در جنگل زندگی کنیم! پیاده از اصفهان به سمت جنگل‌های شمال». اخوت در دوره‌ای از زندگی‌اش سراغ نمایش‌نامه‌نویسی هم رفته بود. او ۱۶، ۱۵ سال به بازیگری و کارگردانی و نمایش‌نامه‌نویسی مشغول بود و خودش گفته بود حتی در گریم و ساخت دکور هم فعالیت کرده بود. او گفته بود که برای نوشتن بیشتر از زندگی کودکی‌اش الهام می‌گیرد، و از جوانی و شنیده‌ها و خوانده‌ها و نیز از رنج‌ها و اندوه‌ها.

گرچه اخوت از دهه ۴۰ به‌طور جدی به نوشتن پرداخت اما خیلی بعدتر به‌عنوان داستان‌نویس شهرت یافت. او در دهه ۷۰ آثاری منتشر کرد که مورد توجه قرار گرفت. بین انتشار کتاب‌های اخوت فاصله‌ای نسبتاً زیاد وجود دارد که بخشی از آن به دلیل موانع انتشار داستان‌هایش بود. «نام‌ها و سایه‌ها» از آثار موفق اخوت به شمار می‌رود که در دهه هشتاد منتشر شد و چند جایزه ادبی را به دست آورد. اخوت کتاب‌های زیادی هم برای کودکان و نوجوانان نوشته بود و همچنین به‌عنوان منتقد مقالات زیادی هم در نشریات

درباره یک زن کشی دسته‌جمعی-۲

آینده‌ای که از دختران ایران گرفته می‌شود

فقیرنشین رخ داده است. محله‌ای که از قضا در حاشیه شهر قرار ندارد. بلکه درست در وسط شهر گسترش پیدا کرده است. ساکنان چنین محله‌های فقیرنشینی چون شلنگ‌آباد، چهارصد دستگاه و حصارآباد برآیند و نتیجه مستقیم نبود حکمرانی خوب و مناسب و نیز وجود تبعیض و نابرابری‌های شدید اجتماعی هستند. مردم چنین محله‌هایی اغلب فقیر بوده، گرفتار اعتیاد، بی‌کاری و فلاکت‌هایی از این دست هستند. از ادبیات و فرهنگ و مناسبات شهرنشینی اطلاعات کمی داشته، و با همان روحیه روستایی و فرمان‌پذیری عشیره‌ای، به ناچار تن به حاشیه‌نشینی داده‌اند. خشونت محصول مستقیم همین فقر است. فقر اقتصادی، فقر فرهنگی، فقر اجتماعی، فقر سیاسی و از جنبه‌های مختلف از جامعه‌شناسی تا روان‌شناسی قابلیت تبیین و کنکاش دارد. وقتی مرد در نقش رئیس خانواده، کارکرد خود را به دلیل فقر از دست می‌دهد و توانایی مدیریت اقتصادی خانواده خود را ندارد، جایگاه او برای تثبیت در اعضای خانواده به شکل خشونت پدیدار می‌شود. اگر پدر خانواده دست‌هایش خالی است و نانی به کف ندارد، اما مردانگی و ریاستش را با قلدری و زورگویی به اثبات می‌رساند. از این منظر یک مرد فقیر، که علاوه بر گرفتاری در «تله فقر»، به طور ناخواسته یا ناآگاهانه در چنبره نظام عشیره‌ای نیز گرفتار است، خود نیز یک قربانی است. سجاد حیدری و بردارش مردان قربانی عشیره هستند. نمایش سر بریده، در حالی که دست سجاد چنگ بر موهای مونا داشته و با لبخند آن را به اهالی محل نشان داده است، به زعم او و دیگران که می‌توانند در جنسیت و رده‌های سنی مختلفی باشند؛ پس‌گرفتن حیثیت برادررفته‌ای است که حدود و ثغور آن را نه قوانین رسمی تصریح‌شده در قانون، بلکه شیوخ و بزرگان طایفه تعریف می‌کنند. و این چنین است که رسم برآمده از قبیله، در نمایشی

زهر ا مشتاق

در مورد اخیر اگر مونا حیدری توانایی برای حق انتخاب آینده خود داشت، در کودکی به جای زندگی عادی دختر ۱۳ساله، شوهر داده نمی‌شد. اگر در ادامه حق انتخاب داشت، تقاضای طلاق می‌کرد و می‌توانست به شکل منصفانه‌ای از حضانت یا بودن در کنار فرزندش بهره‌مند شود. اما در زندگی‌های طایفه‌ای ترجیح می‌دهند زنان خاک به دهانشان بریزند و از جدایی سخن نگویند. طلاق در زندگی عشیره‌ای یک ننگ است. نکلی که بخشودنی نیست. در زندگی عشیره‌ای ترجیح می‌دهند زن بمیرد تا نام مطلقه روی او باشد. به راستی چه کسی گفته زنان ناموس مردان هستند؟ معنای ازدواج، مالکیت مردان بر زنان نیست. نباید اجباری برای ادامه زندگی از سوی هیچ‌کدام از زوج‌ها باشد. اگر زن برای طلاق هزار میلیون بار راهروهای دادگاه را پایین و بالا برند و حرف آنها شنیده نشود، حداقل می‌شود امید داشت اندک امنیتی برای آنها فراهم بشود. اتفاق هولناک اخیر مسئولیت کنشگران اجتماعی و وضع‌کنندگان قوانین را چندین برابر می‌کند. باید فوری نیروهایی آموزش‌دیده برای آگاهی‌بخشی و تغییر تدریجی نگاه‌های مرسوم عشیره‌ای تربیت شوند که ضمن احترام به رسوم پسندیده، به یاری زنان قربانی‌ت در معرض خطر بپردازند. جدا از فرهنگ و نظام حاکم بر عشیره، می‌توان از رویکردی دیگر نیز به این واقعه نگاه کرد. بعد از تهران و مشهد، اهواز با ۵۰۰ هزار حاشیه‌نشین، بزرگ‌ترین جمعیت حاشیه‌نشین را در خود جای داده است. قتل در یکی از همین محله‌های

چین: یک سال بدون فوتی کرونا

براساس آمارهای جهانی چین، کشوری که منشأ اولیه کرونا در سال ۲۰۱۹ بود، در یک سال گذشته هیچ موردی از مرگ‌ومیر کرونا را ثبت نکرده است و درحال‌حاضر نیز میزبان مسابقات المپیک زمستانی است. براساس این گزارش، بیشترین میزان مرگ‌ومیر ناشی از کرونا در چین در همان ماه‌های اولیه شیوع این ویروس بود. آخرین مورد مرگ کرونایی در چین در ۲۸ ژانویه ۲۰۲۱ ثبت شده است و از آن روز تاکنون هیچ موردی از فوتی ناشی از این ویروس در سرزمین اصلی چین گزارش نشده است.

اتفاق

یاهونیوز: ترامپ برای ازبین‌بردن برخی اسناد، آنها را در توالست می‌انداخته! بر اساس کتاب در حال چاپ «مگی هابرم» تحت عنوان «شیاد»، سیفون توالت‌های کاخ سفید همیشه برای یک کار کشیده نمی‌شدند، آنها همچنین از سویی ترامپ برای امحای اسناد و مدارکی که آرشپو ملی تلاش می‌کرد به آنها دسترسی پیدا کند، استفاده می‌شدند.

رویترز: لوک مونتانیه، ویروس‌شناس فرانسوی و از کاشفان اچ‌آی‌وی، در ۸۹سالگی درگذشت. او در سال ۲۰۰۸ به‌خاطر تحقیقاتش برای شناسایی ویروس ایدز از برندگان جایزه نوبل شد. او به‌خاطر آن دستاورد مورد ستایش قرار گرفت، اما در سال‌های اخیر به دلیل ادعاهای غیرعلمی درباره اوتیسم و کووید۱۹ مورد انتقاد بود.

بی‌بی‌سی: کرسیدا دیک، رئیس پلیس لندن، از سمت خود استعفا داده است. دوره ریاست دو سال دیگر پایان می‌یافت و کناره‌گیری پیش از موعد او در پی ابراز عدم رضایت صادق خان، شهردار، از عملکرد پلیس و فقدان اصلاحات کافی در آن اعلام شده است. گزارش‌ها حکایت از اعمال تبعیض‌های قومیتی و جنسیتی در پلیس لندن دارد.

مختلف منتشر کرده بود. از نقدهای او چنین برمی‌آید که او شناخت خوبی از شعر داشت و کتابی هم در نقد و بررسی شعر با عنوان «چهار فصل در بازخوانی شعر» منتشر کرد. این کتاب مجموعه‌ای از جستارها و مقاله‌های اخوت است که در آنها به شعر چهره‌هایی همچون محمد حقوقی، ضیاء موحد و کیوان قدرخواه پرداخته است. ضیاء موحد که سال‌ها با اخوت دوستی داشت، پس از درگذشت اخوت به پایگاه خبری شهر کتاب گفت: «... آقای اخوت سال‌ها تکیه‌گاه نویسندگان و شاعران اصفهان بود. البته جز، اصحاب خُنگ اصفهان نبود و خودش هم از این بابت تاسف می‌خورد برای اینکه مشغول فعالیت‌های دیگری بود و وقتی استعداد نویسندگی را در خودش کشف کرد، کارهایی که آفرید بسیار کارهای درخشانی بودند. نثر بسیار پاکیزه و بصیرت بسیار خوبی نسبت به شعر داشت. من هر زمان اصفهان می‌رفتم در واقع یکی از دلخوشی‌هایم حضور محمدرحیم اخوت بود، زمانی احمد میرعلایی بود و بعد از میرعلایی، محمدرحیم اخوت بود و من به لافن نمی‌کردم و همدیگر را می‌دیدیم».

آیینی و خونین متبلور می‌شود. نمایشی که گویا در هر نقطه جغرافیایی به شکلی نمایان می‌شود. در دیشموک به شکل خودسوزی زنان و در اصفهان در قالب اسیدپاشی. و درست در همین نقطه است که سنت بر شریعت پیشی می‌گیرد. اما نمی‌توان و نباید فراموش کرد که شخصی که او را قاتل می‌خوانیم، زاده اجتماع و دست‌برورده تکتک احاد جامعه است. آیا اگر در اهواز و سایر شهرهایی که آمار خودکشی، خودسوزی و فرار زنان بالااست، خانه‌هایی امن وجود داشته باشد، نرخ چنین آمارِ باز هم رو به افزایش خواهد بود؟ به نظر می‌رسد جامعه در یک سه‌ضلعی قرار گرفته که تنها با پشتیبانی این سه ضلع از یکدیگر است که می‌توان بر این هیولای آمده از گذشته پیروز شد. جامعه و لزوم مطالبه‌گری آن یکی از این اضلاع است. و دو ضلع دیگر دولت و فعالان مدنی هستند. کنشگران اجتماعی فعال در حوزه‌های مختلف، نقش مؤثر خود را در برهه‌های مختلف نشان داده و به اثبات رسانده‌اند. در اینجا نیز، کنشگران زنده محلی و نیز کنشگرانی که در سطح ملی شناخته‌شده هستند، می‌توانند به پشتوانه حمایت‌های دولتی و قانونی و با هدف نهایی برچیده‌کردن رسوم و خرده‌فرهنگ‌های مضر و مخل به سراغ طوایف رفته؛ به نشست‌های روشنگرانه و آگاهی‌بخش با شیوخ تصمیم‌گیرنده و نیز بدنه تأثیرگذار عشیره بپردازند. و در نهایت باید تأکید کرد که یک جامعه متمدن نباید در نمی‌تواند خواستار تقاضای اعدام برای فردی که خود قربانی رسوم و هنجارهای غلط است، باشد. اشد مجازات در بازنگری قوانین می‌تواند حبس ابد تعریف شود. حبس‌های ابدی که هرگز مشمول عفو و بخشش نشوند. خشونت در این سرزمین، تنها با رشد و توسعه پایدار شاخه‌های فرهنگی و تقویت روحیه مطالبه‌گری پایان خواهد یافت.

زیر آسمان جهان

از دومیلیون و ۲۰۰ هزار مورد مبتلا در سطح جهان ثبت شده است که بیشترین آن مربوط به ایالات متحده است. سیاست «تحمل صفر» در برابر کرونا، قرنطینه شهرها، آزمایش‌های گسترده و واکسیناسیون از عوامل اصلی موفقیت چین در مبارزه با کروناست. روز یکشنبه در کل چین تنها ۴۳ مورد ابتلا به کرونا گزارش شده است. کارشناسان سیاست «تحمل صفر» دولت پکن در برابر کرونا، قرنطینه شهرهای بزرگ، آزمایش‌های گسترده و واکسیناسیون را از عوامل اصلی موفقیت چین در مبارزه با کرونا می‌دانند.

روسیا

روسیا(ایوم): امنیه محمد، معاون دبیرکل سازمان ملل، پس از سفری که به اتیوپی داشت، در کنفرانس مطبوعاتی جنایات غریبالقصدی را که به‌ویژه زنان در این کشور با آنها مواجه هستند، محکوم کرده و اجرای عدالت را برای آنها خواستار شد. محمد می‌گوید: حتی نمی‌توانید تصورش را هم بکنید که زنان اتیوپی در چه وضعیتی قرار دارند.

روایتی

روایتی: فیلم زندگی‌نامه باب مارلی، خواننده و ترانه‌سرای جامائیکایی، بازیگر مرد نقش اصلی خود را پیدا کرد. کمپانی پارامونت اعلام کرد پس از یک جست‌وجوی گسترده یک‌ساله، کینگزلی بن آدیر که به‌تازگی نقش مالکوم ایکس را در فیلم «یک شب در میامی» بازی کرده، برای ایفای نقش اسطوره تفاوت و نمادین عالم موسیقی، باب مارلی، انتخاب شده است.

هالیوود رپورتر: در مراسم اسکار امسال نیازی به ارائه مدرکی مبنی بر واکسیناسیون نیست. مراسم اسکار امسال برخلاف سال گذشته که به دلیل گسترش شیوع کرونا، به یک گردهمایی کوچک در ایستگاه اتحادیه لس‌آنجلس تبدیل شده بود، قرار است در سالن سنتی رویداد، یعنی دالی تاتر لس‌آنجلس برگزار شود. هنوز مشخص نیست تعداد حاضران کاهش می‌یابد یا نه.